

PROVINCIAAL
FLANKEREND
ONDERWIJSBELEID
LIMBURG

Wifi netwerk raadzaal:

Taalstimulering en -ontwikkeling bij kinderen van de basisschool

Limbo
TAAL

PROVINCIAAL
FLANKEREND
ONDERWIJSBELEID
LIMBURG

Welkom

ONTDEK
TECHNIEK
TALENT
.BE

**Met welke verwachtingen zijn jullie
naar hier gekomen?**

Wifi netwerk raadzaal:

Kadering

- Uitgangspunten
- Visie en doel
- Fasering
- Overzicht deelprojecten

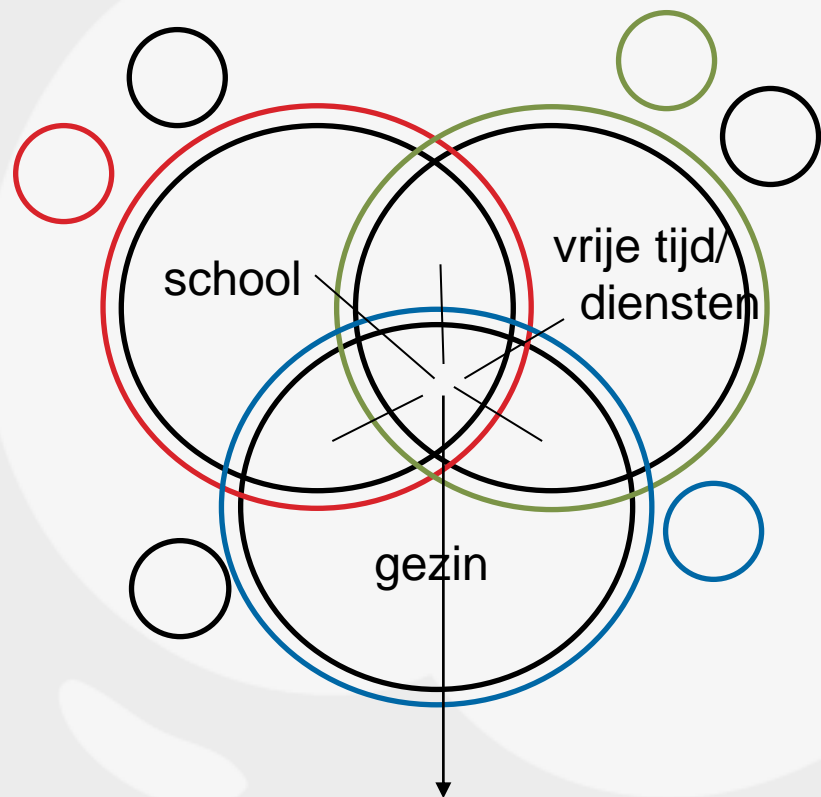
Uitgangspunten

Beleidsverklaring van député Bert Lambrechts

Taal belangrijk thema

Focus

- Voortbouwen op goede initiatieven en positieve ervaringen uit de praktijk;
- Doelgroep : kinderen van het kleuter- en lager onderwijs; met warme opstap naar de kleuterklas en vloeiende overgang naar het lager en middelbaar onderwijs;
- Vertrekkende vanuit het werkveld;
- Academische onderbouwing door stoffering, metingen in tijd en bij acties, ...;
- Inhoud, welzijn en welbevinden van deelnemers uit het werkveld meetbaar maken;
- Ondersteuning vanuit provincie door coaching, aanreiken van instrumenten, ...;
- Versnippering tegengaan; verbindingen vormen;
- Project loopt tot 2024

Eindtermen, screenings, advies van de pedagogische begeleiding, navormingen 'taal', koepels,...

Koepelorganisaties, aanbodgebonden doelstellingen

Inbedding in eigen taal & cultuur, Community of learning,...

Gemeenschappelijke lokale visie op taalontwikkeling en taalvaardigheid ~ complementaire, versterkende aanpak. Aandacht voor brede participatie, interactie, inclusiviteit, een functionele aanpak & identiteitsontwikkeling met respect voor loyaliteit aan de eigen groep => de **taalverwervingsmotoren** slaan aan.

Fasering: Vormgeving en opbouw

Hoofddoelen

- Faciliteren van lokale netwerken;
- Komen tot en uitvoeren van een gemeenschappelijk gedragen visie met netwerkverbanden

Werkwijze

- **Startfase:** Diepgaande verkenning en netwerk
- **Onderzoeksfase:** Tussentijdse en eindrapporten overkoepelend en individueel met sterktes, groeipunten en kansen, risico's:
  - * visie en toepassing taalstimulerende praktijken;
  - * Leeromgeving voor (taal)begeleiders in diverse contexten;
  - * Partnerschappen binnen gemeente, met organisaties en externe experts;= vormt de rode draad voor uitvoeringsfase.

Fasering: Vormgeving en opbouw

- **Verdere voorbereiding uitvoeringsfase**

Pilootgemeenten waaronder Beringen geven deelprojecten aan en hebben regierol bij de keuze van hun deelprojecten

- * Doelstellingen op micro-, meso- en macroniveau

- * Uitvoering vanuit de verbinding en samenwerking met organisaties, scholen en sleutelfiguren binnen Beringen

- **Uitvoeringsfase** in de gemeente met uitdraging en borging

- **Nazorgfase**

De deelprojecten binnen LimboTaal

➤ Brede School (Pelt)

➤ **KANs = Kompas voor het beleid met Anderstalige Nieuwkomers**

(Beringen – Hivset – OTT)

➤ Instrument voor zelfevaluatie (Heusden-Zolder - UCLL)

➤ Opvoedingsondersteuning

(Houthalen-Helchteren – Kind en Taal – UCLL)

➤ Ouderbetrokkenheid (Maasmechelen – PXL – Hivset)

KANs

Kompas voor het beleid
met Anderstalige Nieuwkomers

Welke problemen voorzie of heb je zelf reeds ervaren wanneer een anderstalige nieuwkomer in jouw groep aansluit?

 Mentimeter

Krachten bundelen

Stad Beringen

Jullie

LimboTaal

Ontdek TechniekTalent (OTT)

Hivset DoorElkaar

Waarom dit team?

Experten in hun vakgebied die allemaal beschikken over een ervaringsgerichte en onderbouwde werking.

De samenwerking biedt mooie kansen om nieuwkomers strategisch en met routines concreet te betrekken in de reguliere klas met oog voor het welzijn en welbevinden van elk individu

Door jullie te engageren kunnen jullie expertise en noden maximaal worden meegenomen in KANS.

Uitvoering met Beringen

met doelgerichte onderbouwde ondersteuning

Kernopdrachten uitvoeringsplan

- Inspelen op een duidelijke nood;
- Samen met personen, diensten, scholen en organisaties binnen de gemeente Beringen;
- Groeien en ontwikkelen met ondernemingszin;
- Stimuleren van de talige grondhouding in combinatie met welbevinden en motivatie;
- Ruimte voor talige diversiteit

Aanpak

- Zet sterk in op professionalisering en tracht ervoor te zorgen dat alles rond taal en taalstimulering wetenschappelijk is onderbouwd;
- Brede Schoolwerking
- Engagement van jullie met coördinerende rol in Beringen

Doelgroep

Kleuter- en lager onderwijs met een warme overgang naar het secundair onderwijs

Contactpersonen

Nilgun Akyil-Kalin en Sarah Govaerts

Hivset DoorElkaar

Inzet van expertise als coach

- Het ontwikkelen en implementeren van een KANs pakket met een **gepaste en effectieve opvang van anderstalige nieuwkomers** met aandacht voor (Nederlandse) taalontwikkeling en –stimulering in het brede veld, alsook voor de sociale integratie;
- Vanuit de schoolcontext **bruggen** naar gezinnen en toeleiding naar de vrije tijd, waarbij de lokale partner expertise verwerft om deze rol autonoom verder te zetten.

Pijlers

- **RoutepIAN** voor anderstalige nieuwkomers op school implementeren, uitrollen zodat dit een eigen document wordt (www.doorelkaar.be);
- Bij de ontwikkeling van het pakket heeft men aandacht voor (taal)didactiek, de betrokkenheid en het welbevinden van de leerlingen en hun ouders, een gepaste begeleidershouding en specifieke tools op klas- en schoolniveau en bijhorend materiaal voor een optimale ondersteuning;
- Zowel bij de globale aanpak als in het materiaal is er aandacht voor samenwerking in de gemeenschappelijke doorsnede school-gezin-samenleving zodat de leerlingen en hun ouders de continuïteit ervaren in de drie levensdomeinen.

Aanpak

- **Coaching met bijhorende vorming** voor het ontwikkelen van een zeer goede leidraad (boomstructuur) met daarbij de toelichting (vorming-, kennisdeling en begeleiding) met materialen (borging), alsook de implementatie van het pakket;
- -De aanpak is erop gericht om de autonomie, de competentie en de betrokkenheid van coördinatoren te versterken waarbij de ondersteuning van AN centraal staat.

Contactpersoon

Lieve Lenaerts

Ontdek TechniekTalent

Inzet van expertise

Hoofddaccent: STEM werking in scholen

- Aanbod voor toeleiding naar ouders

Pijlers

- **ondersteunen van de visie** rond Wetenschap en Techniek op de klasvloer;
- **vorming op een talige manier aanbieden** om vertrouwd te geraken met **STEM-gerelateerde inhoud** en de daaraan verbonden pedagogisch-didactische aanpak;
- **leermiddelen** ter beschikking stellen **en methodieken aanreiken** om Wetenschap en Techniek in de eigen vertrouwde (school)omgeving te brengen.
- De intentie om een brug te slaan naar de 1ste graad van het secundair onderwijs door de bestaande contacten als hefboom te gebruiken;

Aanpak

- Ontwikkelen van leerlijnen rond Wetenschap en Techniek biedt kansen en nieuwe inzichten op het probleemoplossend denken en handelen te oefenen bij (jonge) kinderen met oog voor taalontwikkeling en -stimulering.

Contactpersoon

Peter Bogaerts

RouteplAN in Beringen

- Waarom KANs?
- Hoe? een kompas met vorming, netwerking , acties (ook breed),
- Randvoorwaarden: mandaat, eigenaarschap, vast contactpersoon Beringen
- Wat doen?
  - Kompas van instroom tot uitstroom ...
- Borging: website met fiches, filmpjes, goede voorbeelden, later een koffer, ambassadeurs, vakbibliotheken PLEC en docATLAS

Project KANS

concreet in Beringen

WAAROM en HOE?

Anderstalige nieuwkomers

Wie zijn deze mensen? Veel diversiteit onder de diversiteit

Pijlers

- **Opzetten beleid** voor houvast en rust bij de nieuwkomers, de omgeving en de organisatie;
- Ook goed voor andere leerlingen;
- Uitdagen om naar **visie** te kijken;
- **Weerstand** overwinnen om echt goed te kunnen werken;;
- Wat betekent professionaliteit?;
- een AN LEERLING IS EEN GEWONE LEERLING;

Werkwijze

Digitaal vormingsmoment (1u30): waarom en visie vanuit de praktijk = start van KANs met FAQ's

Ook voor brede samenleving: kinderopvang, vrije tijd...

Timing

Januari 2023

WAT doen?

Een soort gps-route van instroom tot uitstroom

Start

1. De inschrijving van de anderstalige nieuwkomers en de ontvangst van de ouders

- Dit is een zeer belangrijk moment en ook de start van ouderbetrokkenheid
- **De ontvangst moet warm, welkom en wederkerig zijn**

Werkwijze

1. Digitaal vormingsmoment rond manieren van aanpak, beslisboom, pictogrammen ... (1u30)
2. Aan de slag gaan - Lerend netwerk met uitwisseling met reflectie van de praktijk in eigen organisatie en in Beringen ... (2 uren)

Timing

Februari 2022

2. Het onderwijs aan anderstalige nieuwkomers

Vorbereiding: Wat moeten we weten om te professionaliseren?

- Principes taalkrchtig onderwijs
- Meertalige grondhouding
- Cultuur-sensitiviteit en interculturele communicatie
- Doelen nieuwkomers = taalvaardigheid en integratie

Werkwijze: opeenvolgende vormingen=professionaliseren

1 Taalacademie 'Meertaligheid heeft een plaats: Hoe cultuurverschillen overbruggen'
woensdag 1 februari 2023 (13u-16u) – Hasselt, Provinciehuis

Doelgroep: personen die werken met meertaligen (breed)

2. Workshop werken principes taalverwerving en met doelen AN leerlingen

Doelgroep: breed

3. Aan de slag gaan met de workshop van OTT
'Spelenderwijs aan de slag met STEM-onderwijs'

Doelgroep: personen die werken met groepen van kinderen van 5 jaar tot 14 jaar

Timing

Maart 2023

OTT WORKSHOP

Wat mag je verwachten?

- Gedifferentieerde instap
- Vele doe- en experimenteermomenten
- Op maat van de eindtermen
- Netwerking
- Professionele ondersteuning
- Heel veel inspiratie

Een voorsmaakje

De 7 motoren voor een taalkrachtige (leer)omgeving

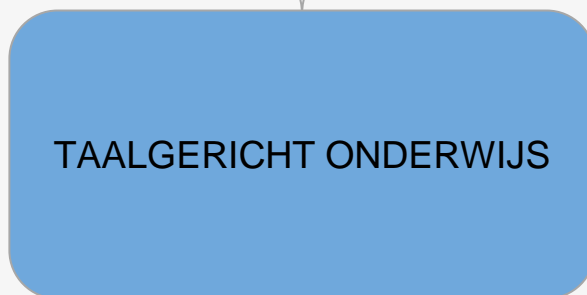
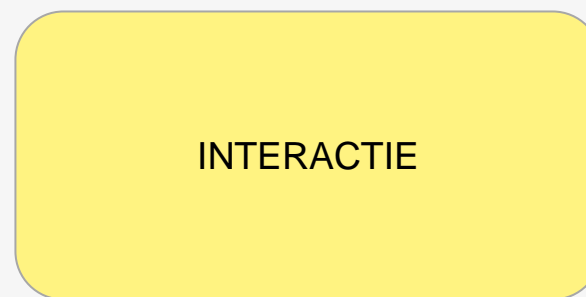
1. een positieve talige grondhouding
2. een contextrijk aanbod
3. een functionele benadering
4. een (inter)actieve aanpak
5. een ondersteunende benadering
6. aandacht voor impliciet en expliciet leren
7. kansen tot reflectie

Met extra aandacht voor de anderstalige nieuwkomers en de taalzwakke kinderen!

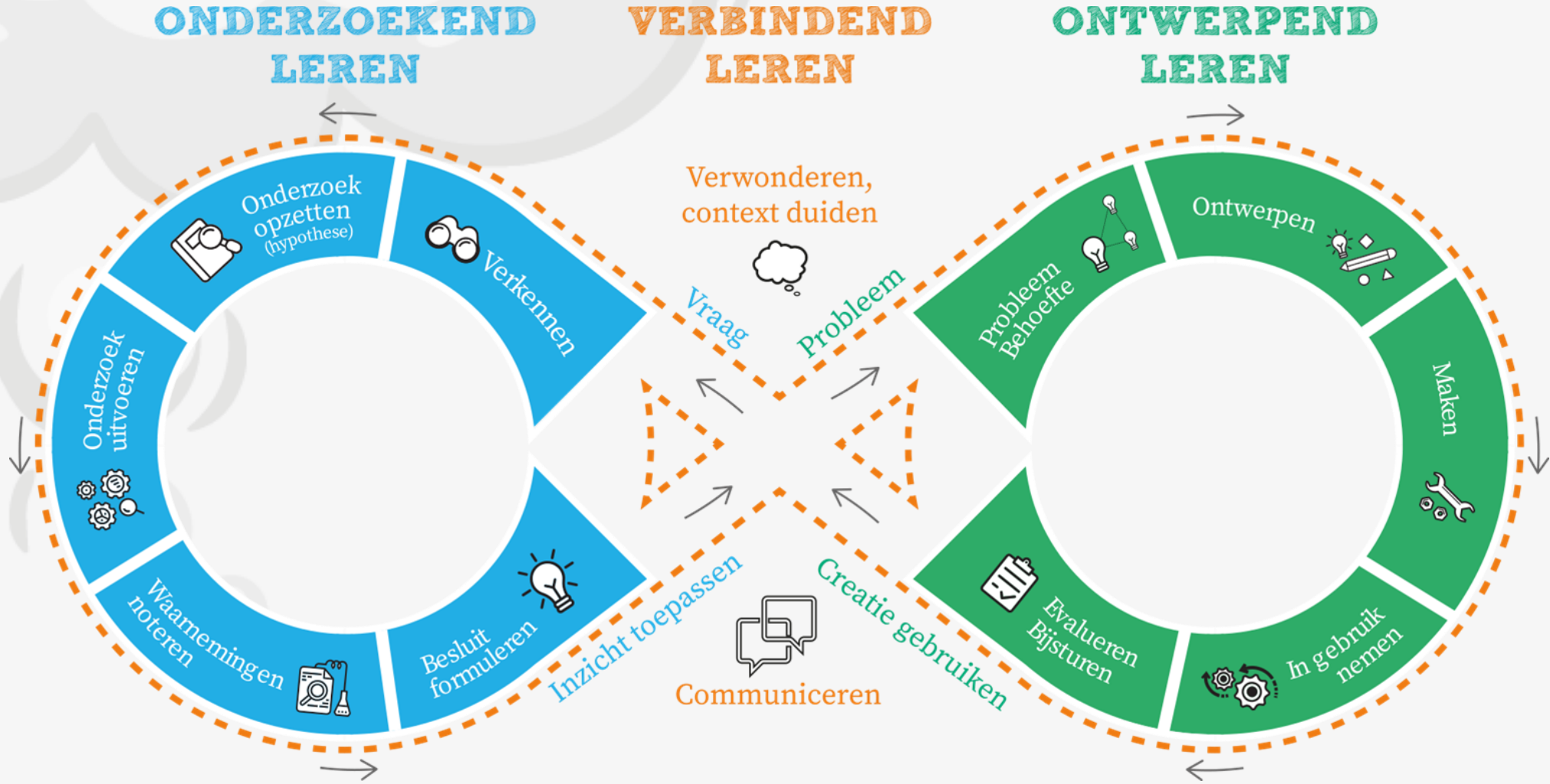
De drie pijlers van ons verhaal

De baseline is: kinderen leren taal door in **een veilig klimaat** met **betekenisvolle taken** aan de slag te gaan en daarbij ondersteund te worden in **sterke interactie**.

Het STEMOOV-model

Kleuteronderwijs

Lager Onderwijs

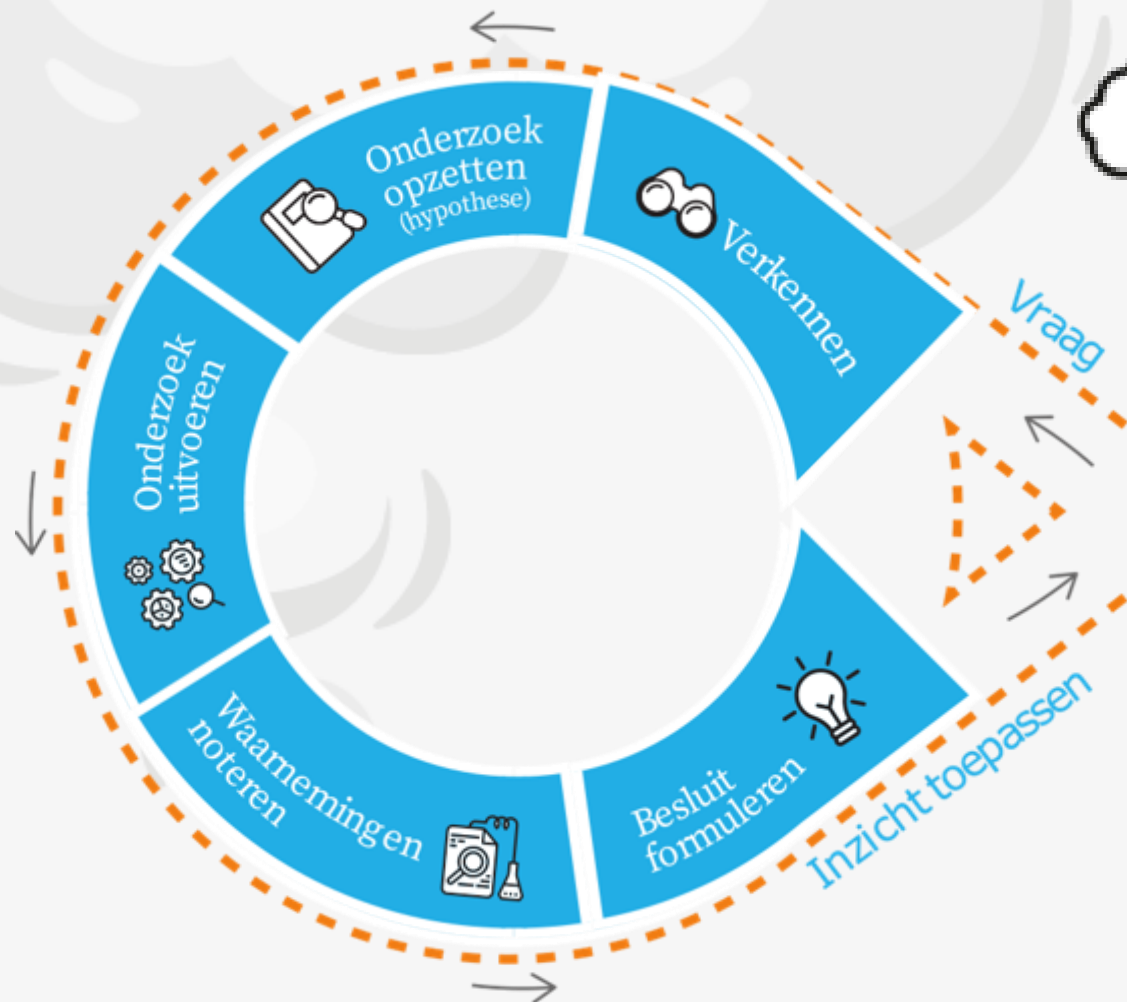

Secundair Onderwijs

Verwonderen, context duiden

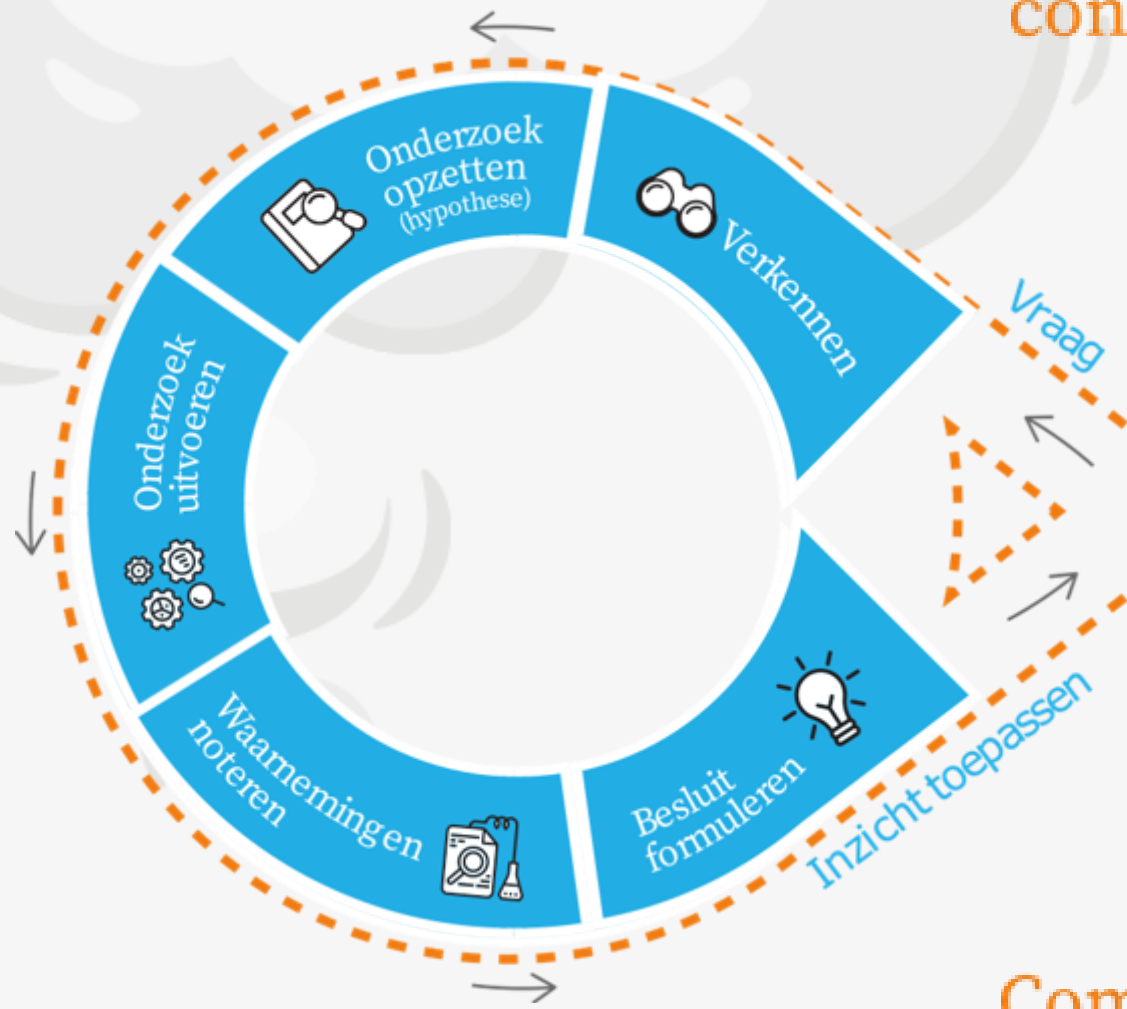
ONDERZOEKEND LEREN

ONDERZOEKEND LEREN

Verwonderen, context duiden

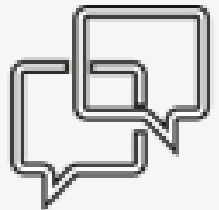
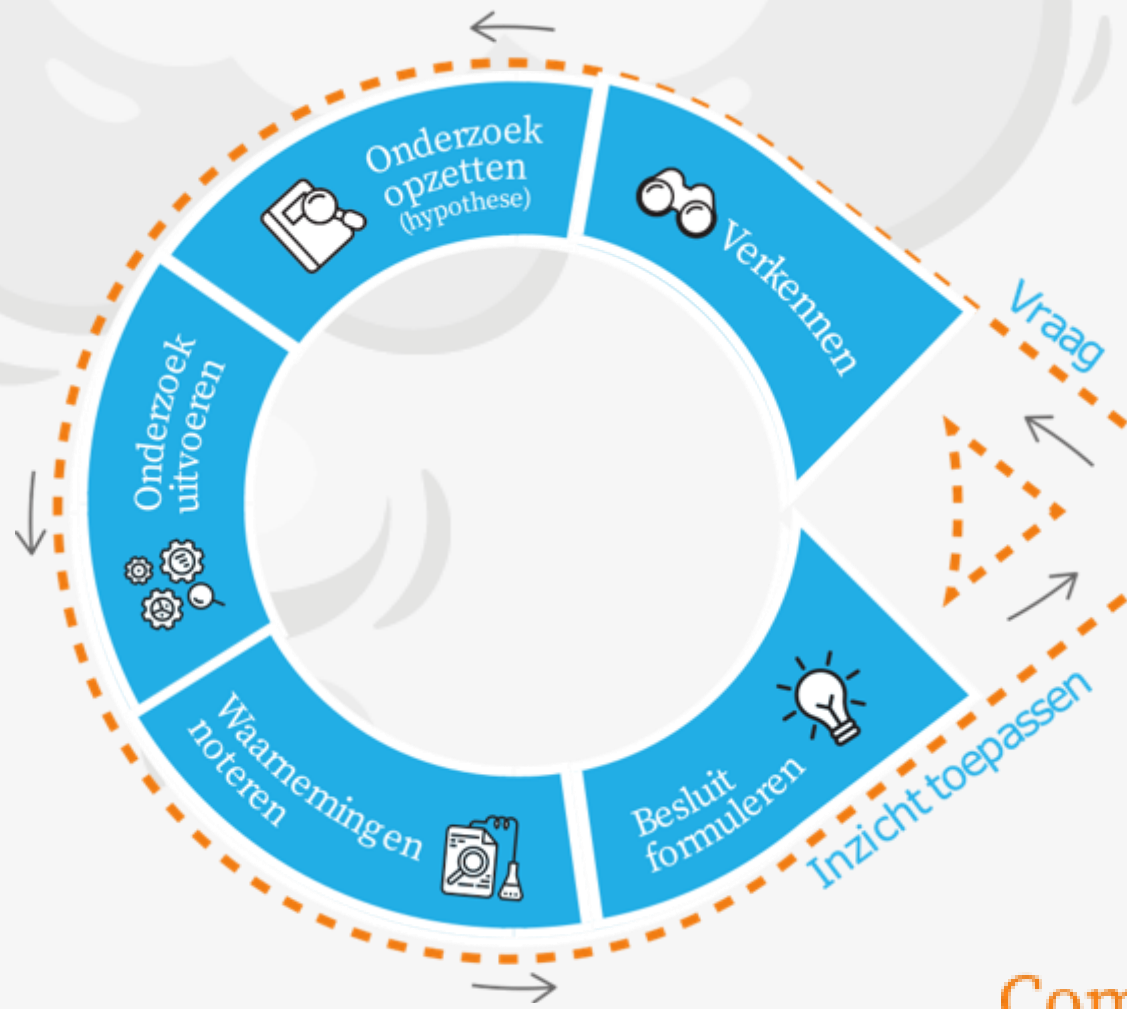

Communiceren

ONDERZOEKEND LEREN

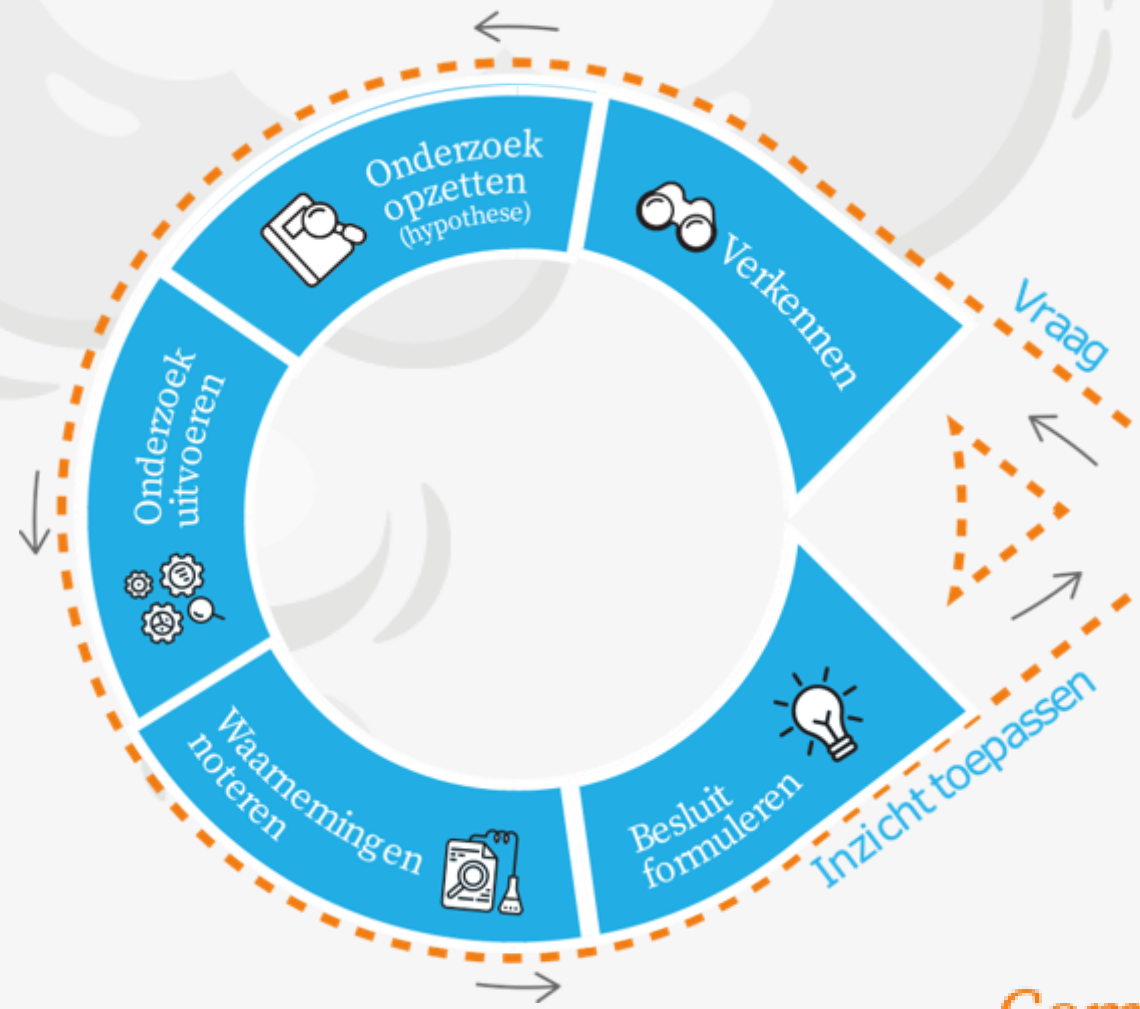

Communiceren

ONDERZOEKEND LEREN

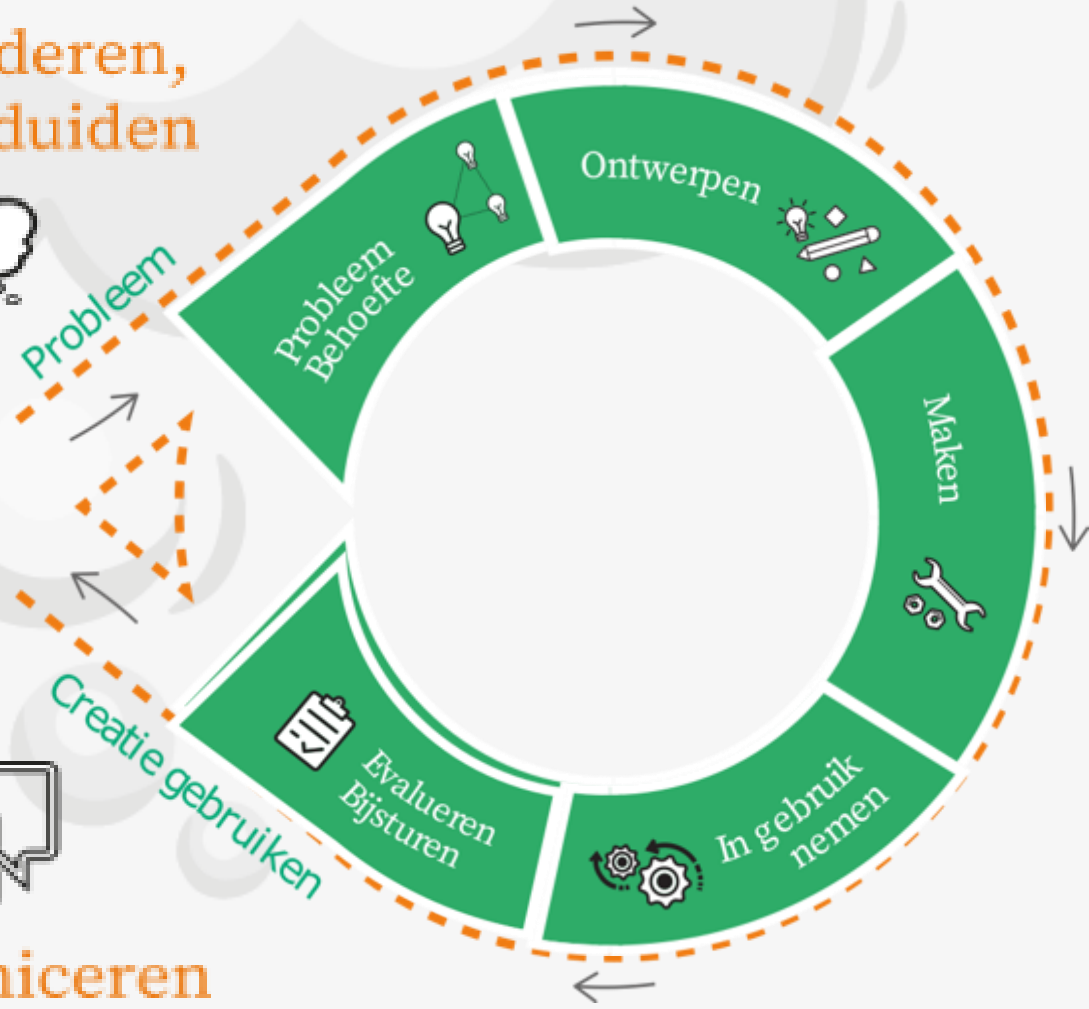
Communiceren

ONTWERPEND LEREN

Verwonderen,
context duiden

Communiceren

ONTWERPEND LEREN

Verwonderen, context duiden

Probleem

Probleem Behoeft

Ontwerpen

Maken

Evalueren Bijsturen

In gebruik nemen

Creatie gebruiken

Communiceren

ONTWERPEND LEREN

Verwonderen,
context duiden

Probleem

Probleem
Behoeft

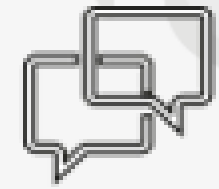
Ontwerpen

Maken

Evalueren
Bijsturen

In gebruik
nemen

Creatie gebruiken

Communiceren

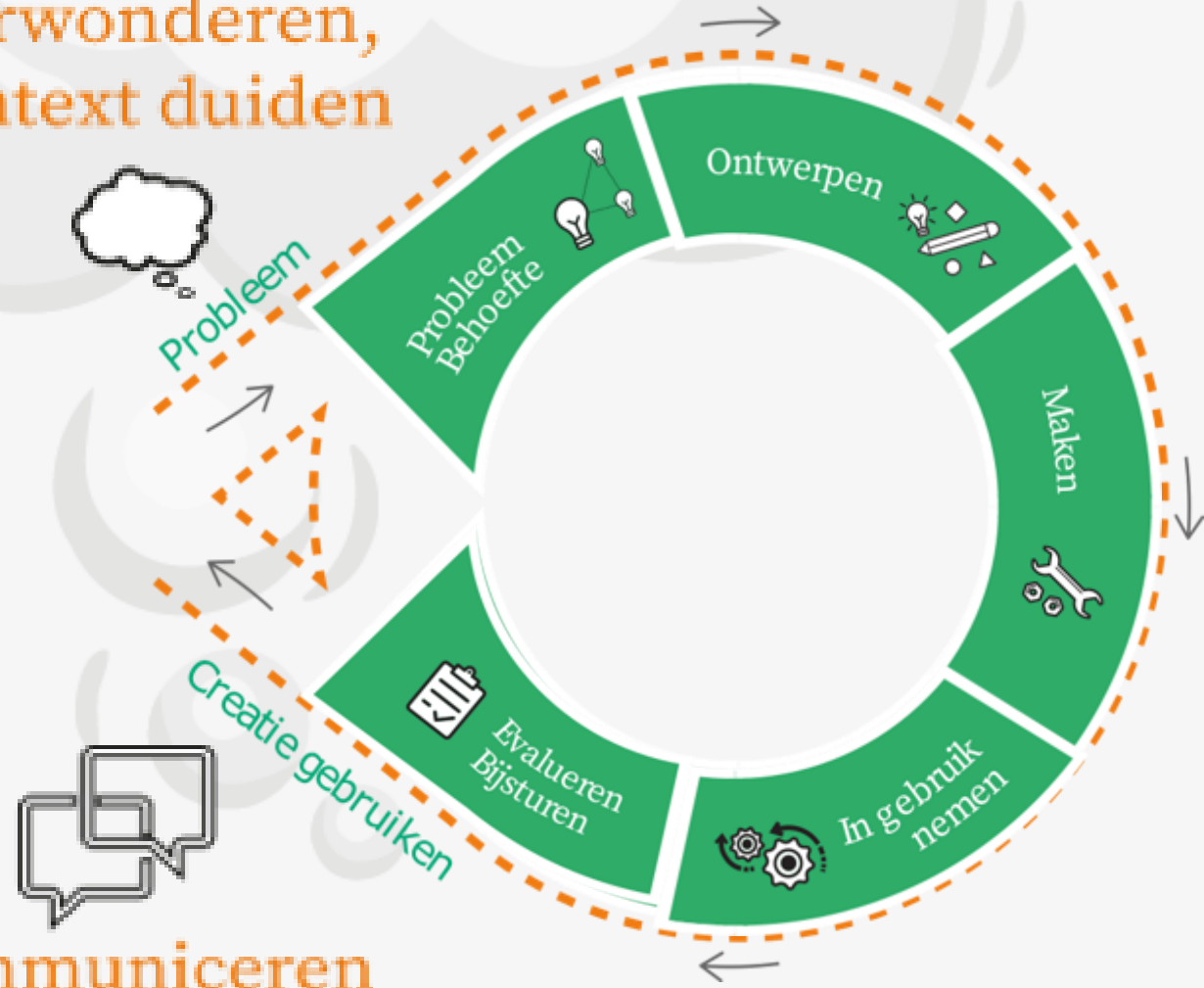

ONTWERPEND LEREN

Verwonderen,
context duiden

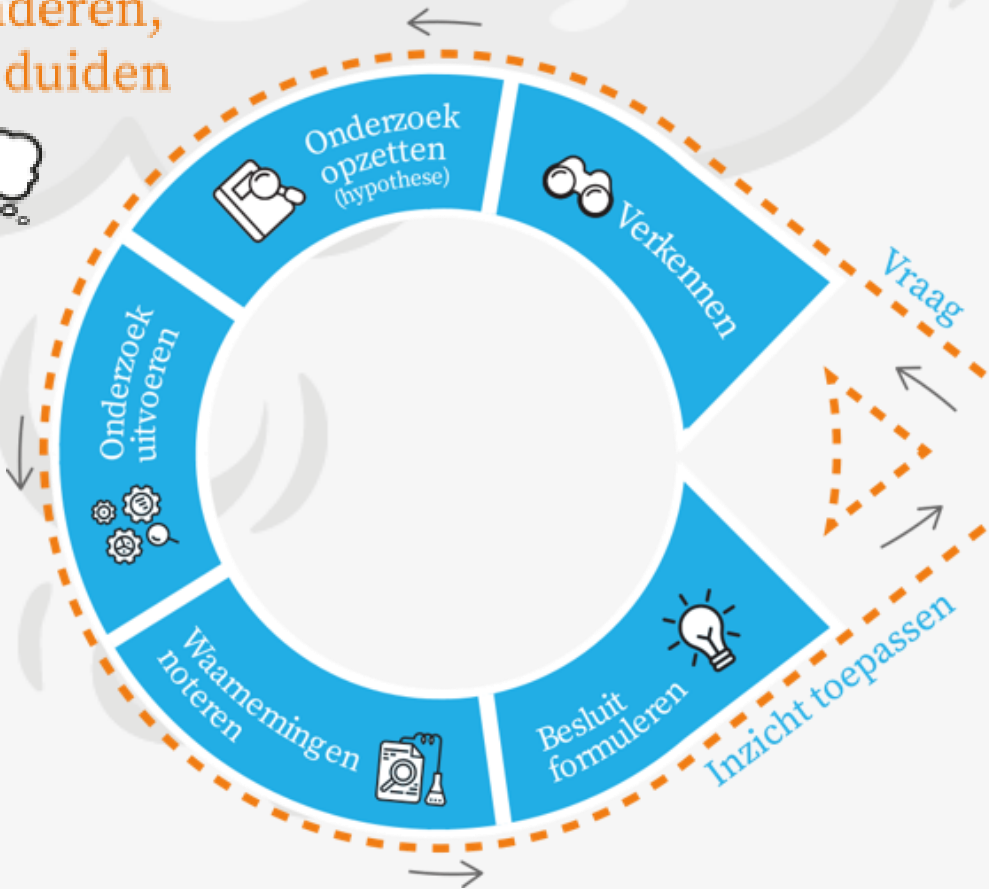
Communiceren

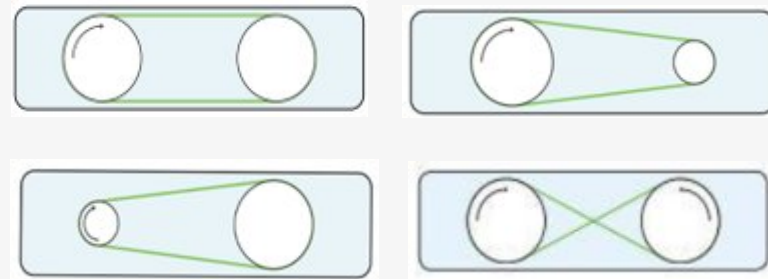

ONDERZOEKEND LEREN

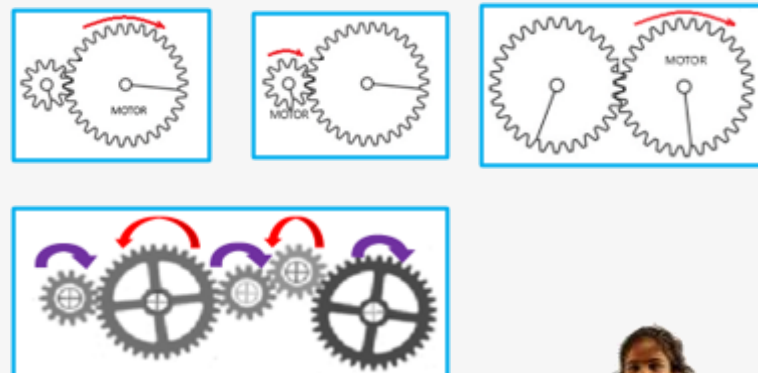
Verwonderen, context duiden

Riemoverbrenging

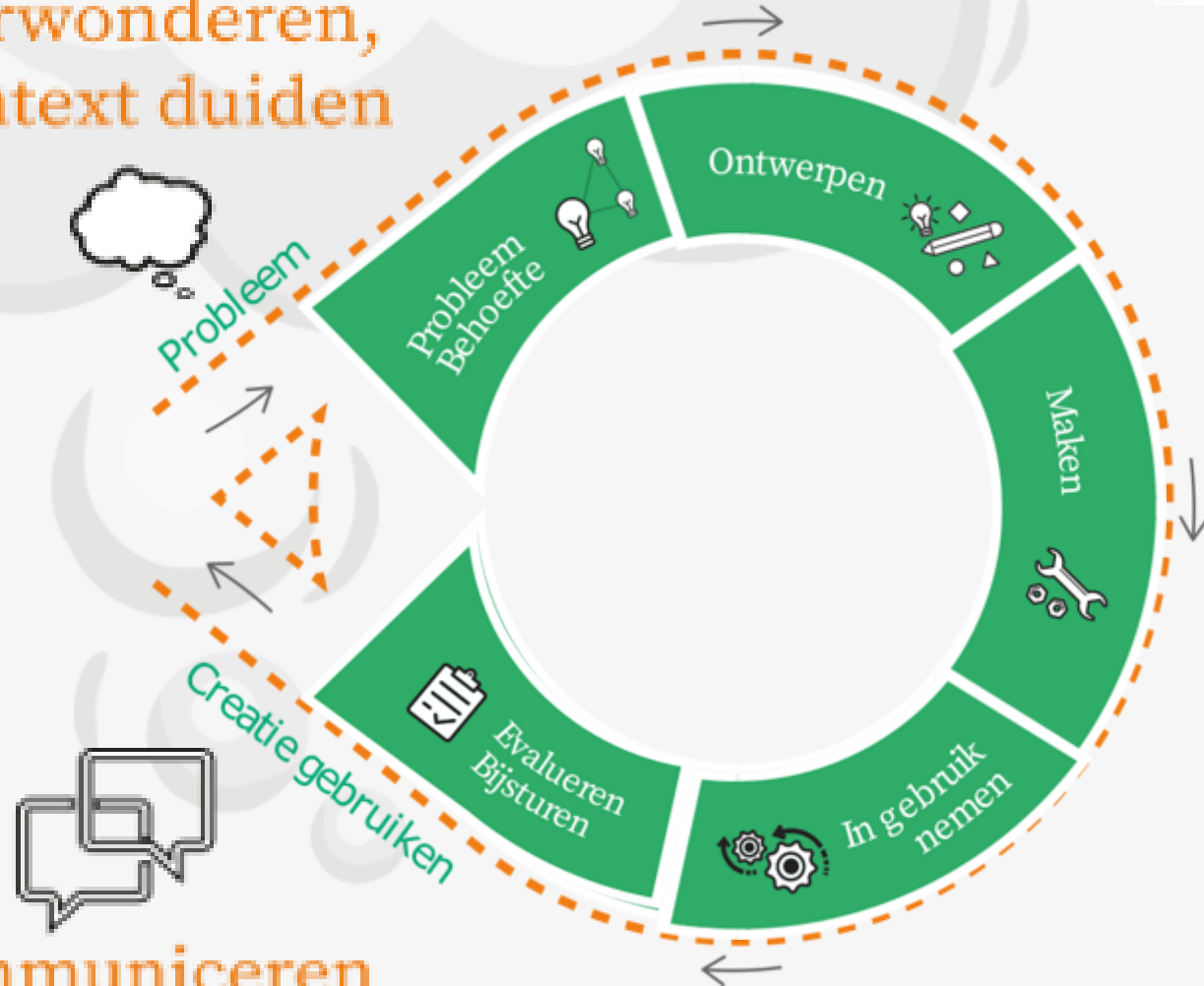
Tandwieloverbrenging

ONTWERPEND LEREN

Verwonderen,
context duiden

ONTWERPEN

teken hier jouw voorontwerp

Communiceren

< **DeMorgen.** f t in e e

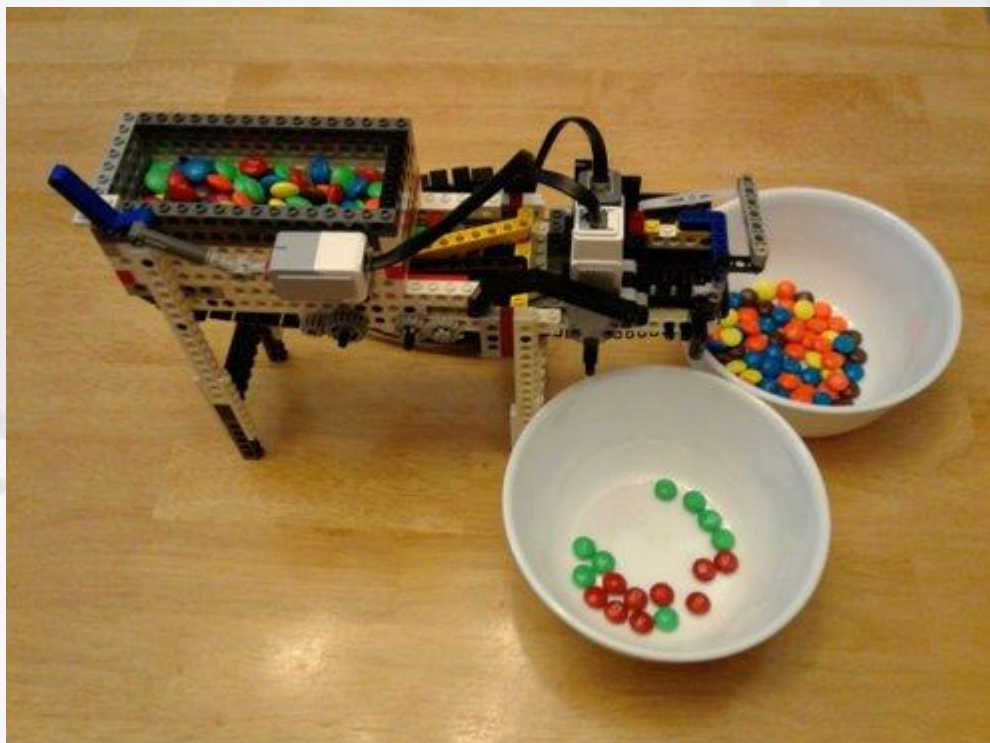
IN HET NIEUWS | MENINGEN | POLITIEK | BETER LEVEN | TV & CULTUUR | VOOR U UITGELEGD | TECH & WETENSCHAP | SPORT

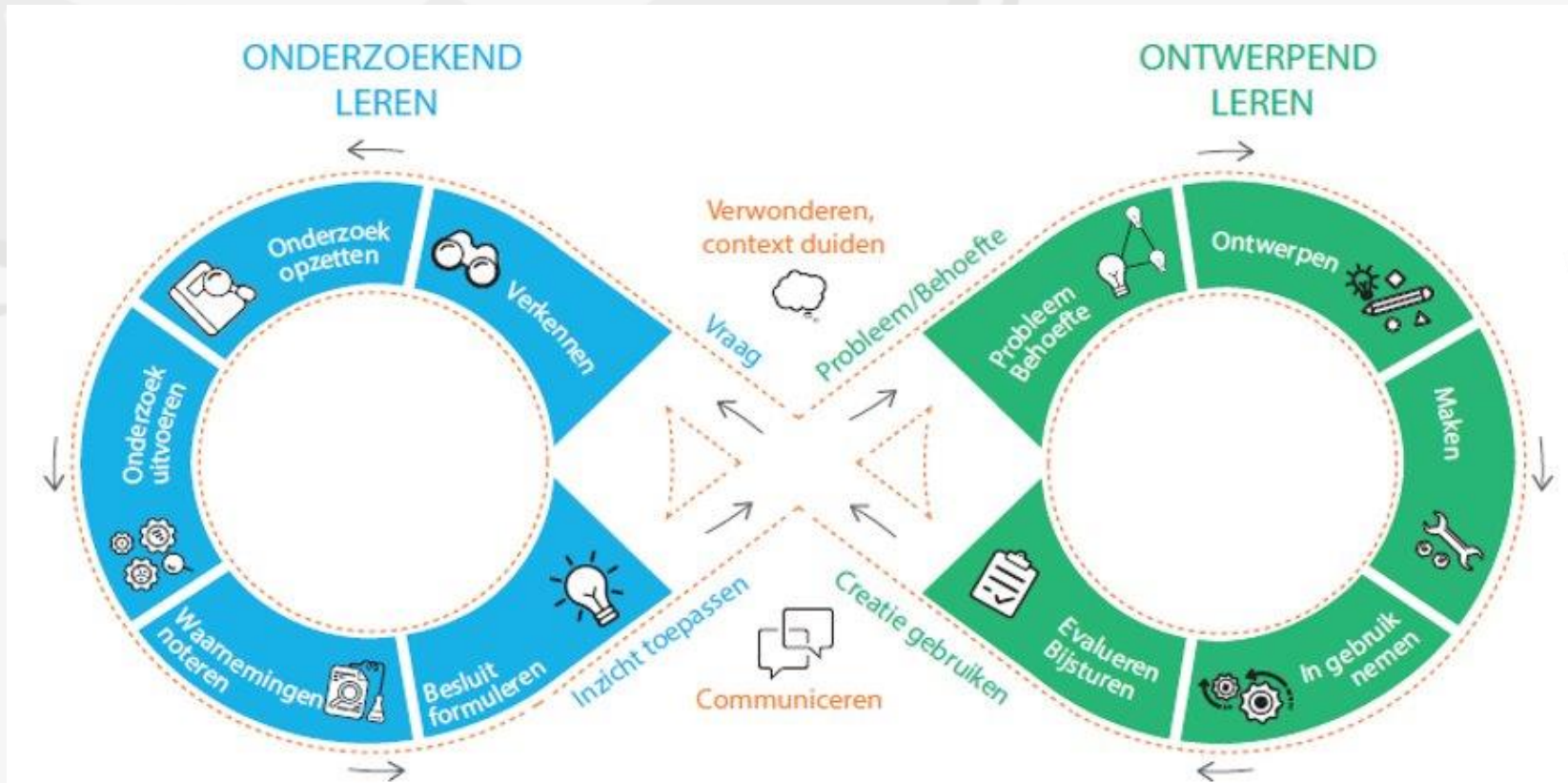
Voor u uitgelegd Vegetarische valkuilen

Wereld Vegetarismedag: ook rode M&M's en wijn worden van dieren gemaakt

Leerlijnen 4.0

Logisch toch!
(Transport)

Computationeel
denken
(ICT)

Z in 1
(Constructie)

Wat't een
aantrekking
(Magnetisme)

Het is me Wat't
(Energie)

Experimenteren
met biochemie
(Biochemie)

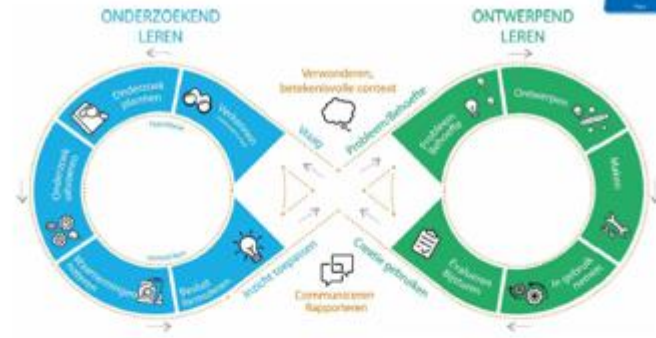
Een tandje
bijsteken
(Transport)

Techniek als
fundering
(Constructie)

Draaiboek

Deze activiteit is gebaseerd op het STEMDOOV-model. Je kunt al de fases van dit model terugvinden in dit draaiboek. Deze activiteit handelt zowel over het **ONDERZOEKEND LEREN** als over het **ONTWERPEND LEREN**.

Titel activiteit;	Plug-it; Sint en Piet
Doelgroep/graad;	Kleuters/eerste graad
Doelstellingen;	<p>Ontwikkelingsdoelen; De kleuters tonen/kunnen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2.3 ... in een eenvoudige situatie nagaan welk technisch systeem best tegemoet komt aan een behoefte; - 2.5 ... geschikt materiaal en gereedschap kiezen voor het realiseren van een eenvoudig technisch systeem. - 2.9 ... een experimentale en explorerende aanpak om meer te weten te komen over techniek. <p>Eindtarmen; De leerlingen kunnen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1.1 ... gericht waarnemen met alle zintuigen en kunnen waarnemingen op een systematische wijze noteren; - 2.6 ... illustreren hoe technische systemen onder meer gebaseerd zijn op kennis over eigenschappen van materialen of over natuurlijke verschijnselen; - 2.11 ... ideeën genereren voor het ontwerp van een technisch systeem; - 2.12 ... keuzes maken bij het gebruiken of realiseren van een technisch systeem, rekening houdend met de behoefte, met de versnoten en met de beschikbare hulpmiddelen; - 2.14 ... werkwijzen en technische systemen vergelijken en over beide een oordeel formuleren aan de hand van criteria.

WAT nog meer doen specifiek in het onderwijs?

De beginsituatie en de plaatsing

1. De beginsituatie : hoe vaststellen?
2. Plaatsing in de klas
3. Opvang eerste weken

Werkwijze

1. Digitaal vormingsmoment (1 uur) met vragen en voorstellen voor acties in eigen werkveld
2. Aan de slag gaan - Lerend netwerk met uitwisseling, reflecties uit de praktijk en het formuleren van acties voor de eigen omgeving (2 uren)

Timing

April 2023

Uitvoeren van goed onderwijs

1. Het onderwijs aan anderstalige nieuwkomers in de reguliere klas en ruimer

Fiches OTT voor brede werking (vrije tijd, (zomer)scholen, ...)

Strategieën voor reguliere klas

Differentiëren in doelen, organisatie, activiteiten

Werkwijze:

Workshop 2 van OTT “Tot in de ruimte met STEM met TAAL”

STEM met specifieke aandacht voor meertalige kinderen en net toegekomen anderstalige nieuwkomers

om toe te passen in de zomerwerking en/of in de klas

Doelgroep: kleuters en kinderen tot 14 jaar

Timing

Juni 2023

Verdieping: in de kinderopvang

Werkwijze:

Interactieve workshop rond de talige grondhouding en de opvang van net toegekomen anderstalige jonge kinderen.

Timing

Juni 2023

Rapporteren en evalueren

1. Het in kaart brengen van de evolutie van de taalontwikkeling van anderstalige nieuwkomers
2. Hoe aan de slag gaan met de resultaten van en met het kind
3. Wat als het moeilijk loopt

Werkwijze:

Vormingsmoment: wat willen we weten? Welke competenties zijn belangrijk?

Lerend netwerk met reflecties uit het werkveld en acties rond werkplannen, kijk- en observatiewijzers en andere hulpmiddelen

Timing

September-oktober 2023

De uitstroom

1. De warme overgang naar het secundair onderwijs
2. Het afscheid van een klas
3. Extra zorg nodig? Trauma's, taalstoornissen, ...

Werkwijze:

Vormingsmoment:

Lerend netwerk met reflecties uit het werkveld en acties rond werkplannen, kijk- en observatiewijzers en andere hulpmiddelen

Timing

Oktober 2023

Reflectie

1. Wat heb ik geleerd?
2. Wat ga ik doen?
3. Waar liggen kansen?
4. Waar loop ik op vast binnen het werkveld?

Werkwijze:

Lerend netwerk met reflecties uit het werkveld en acties rond werkplannen

Workshop 3 van OTT: 'Tot in de ruimte met STEM met TAAL'

Timing

November 2023

Suggestie basis vervolg vanaf najaar 2023 in Beringen en verder

Betrekken, verder ontwikkelen en bestendigen) van partners voor de KANS-koffers
KANS koffer bevat: strategie-fiches, voorbeeld fiches, tips
met specifieke aandacht voor de zorgleerling (taalzwakke of anderstalige) en de AN die net instroomt
met de verschillende leerlijnen van OTT
bruikbaar in de klas (specifiek voor STEM, maar ook algemeen of andere projecten bv op reis met), de
vrije tijd (zomerscholen, taalbaden, ..) en aansluitend voor de kinderopvang

Werkwijze:

- Beringen: ambassadeursschap
- Lieve: netwerking en coaching
- Peter: workshops

Het traject: Procesmatige bouwstenen

OMVAT

- **Vorming**

Verdere ontwikkeling en verwerving die concreet en onderbouwt inzicht en kennis geeft

Gaat (meestal) vooraf aan een netwerk en/of workshop

Meestal digitaal (1 tot 1,5 uren)

- **Netwerk**

Uitwisselen en reflectie: Formuleren van acties voor eigen omgeving

Volgt op de vorming en gaat door In Beringen (2 tot 3 uren)

- **Workshop (combinatie vorming en uitwisseling)**

Draagvlak creëren om inventief aan de slag te gaan

Gaat door in Beringen (gemiddeld 3 uren)

- **Taalacademie**

Actuele informatie en vormingen voor alle Limburgse gemeenten

gericht op taalontwikkeling en -stimulatie, communicatie, partnerschappen en samenwerkingen, (inter)culturaliteit, sensitieve competenties voor verschillende doelgroepen

Kan worden gevolgd door een netwerk of workshop

Gaat door in Hasselt of digitaal (fysiek 2 ,5 tot 3 uren)

OPMERKING

Lijst data tot oktober 2023

KANS (engagement van 2 keer per maand)

STARTSESSIE

Maandag 23 januari (10u-11u30) - *digitale vorming* voor breed publiek

KANS in onze omgeving en organisatie (school, kinderopvang, vrije tijd): **Waarom en hoe?**

DE INSCHRIJVING

Dinsdag 7 februari 2023 (10u-11u30) - *digitale vorming* voor breed publiek

Dinsdag 14 februari 2023 (10u-12u) - *Netwerk* (Beringen, ...) voor breed publiek

Reflecteren, inspireren, ondersteunen en ervaringen delen ivm inschrijving

PROFESSIONALISERING

Woensdag 1 februari (13u-16u) - taalacademie (Hasselt, Provinciehuis, Boudewijnzaal)
voor breed publiek (professionalisering)

“Meertaligheid heeft een plaats en hoe cultuurverschillen overbruggen”

Donderdag 9 maart (13u-16u) - workshop STEM met TAAL (Beringen, ...) *voor breed publiek*

Spelenderwijs aan de slag met STEM met TAAL met specifieke aandacht voor taalzwakke en anderstalige nieuwkomers

Donderdag 30 maart 2023 (13.30u-15u) - digitale vorming *voor breed publiek*

Taalprincipes nieuwkomers en routines voor nieuwkomers en taalzwakke leerlingen

Doelen nieuwkomers (onderwijs)

BEGINSITUATIE

Maandag 24 april (10u-11.00u) - *digitale vorming specifiek voor het onderwijs*

Dinsdag 2 mei (13.30u-15.30u) - *netwerk* (Beringen) *specifiek* voor het onderwijs de beginsituatie, de plaatsing en de opvang

UITVOEREN

Dinsdag 23 mei (13u-15.30u) - *netwerk* (Beringen) *specifiek* voor het onderwijs
Uitvoeren van goed onderwijs: delen goede praktijken
(reflecteren ivm al het voorgaande)

Donderdag 1 juni 2023 (13u-16u) - *workshop* (Beringen) *voor breed publiek*
STEM met TAAL met specifieke aandacht voor zomerwerking bij anderstalige
nieuwkomers en taalzwakke kinderen
uitbreiding: taalbaden (Hivset)

Dinsdag 13 juni 2023 (10u-12u) - *digitale vorming specifiek* *voor kinderopvang*

EVALUEREN EN RAPPORTEREN

Maandag 18 september (10u-11u) - *digitale vorming specifiek voor onderwijs*

Maandag 25 september (13u-15u) - *netwerk* (Beringen, ...) *specifiek voor onderwijs*

WARME OVERDRACHT

Maandag 16 oktober (10u-12u) - *digitale vorming voor breed publiek, meer gericht op onderwijs, maar breed inzetbaar*

Maandag 23 oktober (13.30u-16u) - *netwerk* (Beringen) voor breed publiek

Dinsdag 7 november (13u-16u) - *netwerk* (Beringen) *voor breed publiek*
Reflectie en acties

Dinsdag 14 november (13u-16u) - workshop STEM met TAAL (Beringen) *voor breed publiek*

Maandag 27 november (13u-16u) - *netwerk* (Beringen) *voor breed publiek*
Reflectie algemeen en borging

**Hoe heb jij dit infomoment ervaren?
Komen we tegemoet aan uw
verwachtingen?**

 Mentimeter

Vragen?

Bedankt voor jullie aanwezigheid en aandacht!